

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Основи нутріціології
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра педіатрії
Розробник(и)	Романюк Оксана Костянтинівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 114 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична терапія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

За час проходження курсу студент повинен отримати такий рівень знань-умінь, який дозволить би випускнику університету оцінити стан хворого, призначити необхідний варіант дієтотерапії у конкретного хворого, провести корекцію дієтотерапії в залежності від перебігу захворювання, при необхідності періоду хвороби.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Харчування людини як наука

Живлення, поживні речовини та інші субстанції, які вони містять, їх дія, взаємодія та баланс у здорової чи хворої людини (дієтологія), дієтичні вимоги для підтримки здоров'я та розвитку організму, процеси вживання, перетравлювання, абсорбції, транспорт, утилізації та екскреції харчових субстанцій.

<p>Тема 2 Дієтичні вимоги для підтримки здоров'я та розвитку організму</p> <p>Живлення, поживні речовини та інші субстанції, які вони містять, їх дія, взаємодія та баланс у здорової чи хворої людини (дієтологія), дієтичні вимоги для підтримки здоров'я та розвитку організму, процеси вживання, перетравлювання, абсорбції, транспорт, утилізації та екскреції харчових субстанцій.</p>
<p>Тема 3 Характеристика лікувальних дієт.</p> <p>Особливості лікувальних дієт, її характеристику, показання до її призначенням.</p>
<p>Тема 4 Основні вимоги до організації харчування хворого..</p> <p>Роль дієтотерапії в лікуванні захворювань органів і систем. Лікувальне харчування, побудоване з урахуванням патогенезу захворювання, Режим харчування хворого.</p>
<p>Тема 5 Особливості харчування з хронічними захворюваннями шлунку, дванадцятипалої кишки.</p> <p>Етіологічні чинники хронічних захворювань шлунку, дванадцятипалої кишки. Варіанти хронічних захворювань шлунку, дванадцятипалої кишки в залежності від секреторної функції. Роль дієтотерапії в лікуванні захворювань шлунку, дванадцятипалої кишки. Особливості призначення дієтотерапії при захворювань шлунку, дванадцятипалої кишки в залежності від секреторної функції. Особливості призначення дієтотерапії при в залежності від секреторної функції.</p>
<p>Тема 6 Особливості харчування з хронічними захворюваннями жовчних шляхів і печінки.</p> <p>Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутрітивних порушень при хронічних захворюваннях жовчних шляхів і печінки Головний принцип і завдання харчування при хронічних захворюваннях жовчних шляхів і печінки Перелік продуктів, що рекомендуються при хронічних захворюваннях жовчних шляхів і печінки</p>
<p>Тема 7 Лікувальне харчування при залізодефіцитної анемії.</p> <p>Роль дієтотерапії в лікуванні анемії. Особливості призначення дієтотерапії при анемії різного ступеню. Особливості призначення дієтотерапії при анемії.</p>
<p>Тема 8 Лікувальне харчування при ожирінні.</p> <p>Етіологічні чинники ожиріння. Ступені ожиріння. Роль дієтотерапії в лікуванні ожиріння. Особливості призначення дієтотерапії при ожирінні різного ступеню.</p>
<p>Тема 9 Харчування з інсулінзалежним цукровим діабетом.</p> <p>Етіологічні чинники при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету. Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутрітивних порушень при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету. Головний принцип і завдання харчування при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету. Перелік продуктів, що рекомендуються при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету.</p>
<p>Тема 10 Особливості вигодовування дитини грудного віку.</p> <p>Лактація. Кількісна та якісна характеристика грудного молока. Техніка грудного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Техніка прикладання до грудей. Основні правила введення пригодовування.</p>

<p>Тема 11 Особливості харчування з хронічними захворюваннями підшлункової залози, з хронічними захворюваннями кишківника</p> <p>Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутрітивних порушень при хронічних захворюваннях підшлункової залози, кишківника. Головний принцип і завдання харчування при хронічних захворюваннях підшлункової залози</p>
<p>Тема 12 Особливості харчування з аліментарними, неврогенними , запальними закрепамми.</p> <p>Етіологічні чинники закрепів. Варіанти закрепів в залежності від етіології. Роль дієтотерапії в лікуванні закрепів. Особливості призначення дієтотерапії при закрепах в залежності від етіології.</p>
<p>Тема 13 Особливості харчування при целиакії.</p> <p>Головний принцип і завдання харчування при целиакії Перелік продуктів, що містять або не містять глютен Етапи призначення харчування при целиакії</p>
<p>Тема 14 Особливості харчування при лактозній недостатності.</p> <p>Етіологічні чинники лактозної недостатності. Варіанти лактозної недостатності. Роль дієтотерапії в лікуванні лактозної недостатності. Особливості призначення дієтотерапії при лактозній недостатності різного типу. Особливості призначення дієтотерапії при лактозній недостатності .</p>
<p>Тема 15 Харчування з патологією сечовивідної системи. Особливості харчування при гломерулонефриті.</p> <p>Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутрітивних порушень при гломерулонефриті Головний принцип і завдання харчування при гломерулонефриті</p>
<p>Тема 16 Екологічна безпечність продуктів харчування. Диференційний залік</p> <p>Нітратне забруднення продуктів довкілля. Основні джерела надходження нітратів до організму людини. Особливості харчування в умовах екологічного неблагополуччя. Контрольні запитання, практичні навички. Тестові завдання.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Орієнтуватися в основних положеннях дисципліни.
PH2	Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
PH3	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
PH4	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
PH5	Здатність до визначення необхідного характеру харчування при лікуванні захворювань.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

8. Види навчальних занять

Тема 1. Харчування людини як наука
Пр1 "Харчування людини як наука" (денна) Живлення, поживні речовини та інші субстанції, які вони містять, їх дія, взаємодія та баланс у здорової чи хворої людини (дієтологія), дієтичні вимоги для підтримки здоров'я та розвитку організму, процеси вживання, перетравлювання, абсорбції, транспорт, утилізації та екскреції харчових субстанцій.
Тема 2. Дієтичні вимоги для підтримки здоров'я та розвитку організму
Пр1 "Дієтичні вимоги для підтримки здоров'я та розвитку організму" (денна) Особливості лікувальних дієт, її характеристику, показання до її призначенням.
Тема 3. Характеристика лікувальних дієт.
Пр2 "Характеристика лікувальних дієт." (денна) Особливості лікувальних дієт, її характеристику, показання до її призначенням.
Тема 4. Основні вимоги до організації харчування хворого..
Пр2 "Основні вимоги до організації харчування хворої дитини. Характеристика лікувальних дієт." (денна) Характеристика лікувальних дієт. Роль дієтотерапії в лікуванні захворювань органів і систем дитини. Особливості лікувальних дієт, її характеристику, показання до її призначенням. Лікувальне харчування, побудоване з урахуванням патогенезу захворювання, віку дитини, особливостей його розвитку Режим харчування хворої дитини
Тема 5. Особливості харчування з хронічними захворюваннями шлунку, дванадцятипалої кишки.
Пр3 "Особливості харчування дітей з хронічними захворюваннями шлунку, дванадцятипалої кишки." (денна) Етіологічні чинники лактозної недостатності. Варіанти лактозної недостатності. Роль дієтотерапії в лікуванні лактозної недостатності. Особливості призначення дієтотерапії при лактозній недостатності різного типу. Особливості призначення дієтотерапії при лактозній недостатності дітей різного віку.
Тема 6. Особливості харчування з хронічними захворюваннями жовчних шляхів і печінки.
Пр4 "Особливості харчування з хронічними захворюваннями жовчних шляхів і печінки." (денна) Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутрітивних порушень при хронічних захворюваннях жовчних шляхів і печінки Головні принципи і завдання харчування при хронічних захворюваннях жовчних шляхів і печінки Перелік продуктів, що рекомендуються при хронічних захворюваннях жовчних шляхів і печінки
Тема 7. Лікувальне харчування при залізодефіцитній анемії.

<p>Пр6 "Лікувальне харчування при залізодефіцитній анемії." (денна)</p> <p>Роль дієтотерапії в лікуванні анемії. Особливості призначення дієтотерапії при анемії різного ступеню. Особливості призначення дієтотерапії при анемії.</p>
<p>Тема 8. Лікувальне харчування при ожирінні.</p>
<p>Пр5 "Лікувальне харчування при ожирінні." (денна)</p> <p>Етіологічні чинники ожиріння. Ступені ожиріння. Роль дієтотерапії в лікуванні ожиріння. Особливості призначення дієтотерапії при ожирінні різного ступеню. Особливості призначення дієтотерапії при ожирінні.</p>
<p>Тема 9. Харчування з інсулінзалежним цукровим діабетом.</p>
<p>Пр7 "Харчування дітей з інсулінзалежним цукровим діабетом." (денна)</p> <p>Етіологічні чинники при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету. Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутривних порушень при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету. Головний принцип і завдання харчування при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету. Перелік продуктів, що рекомендуються при розвитку інсулінзалежного цукрового діабету.</p>
<p>Тема 10. Особливості вигодовування дитини грудного віку.</p>
<p>Пр3 "Особливості вигодовування дитини грудного віку." (денна)</p> <p>Лактація. Кількісна та якісна характеристика грудного молока. Переваги природного годування. Техніка грудного вигодовування.</p>
<p>Тема 11. Особливості харчування з хронічними захворюваннями підшлункової залози, з хронічними захворюваннями кишківника</p>
<p>Пр4 "Особливості харчування з хронічними захворюваннями підшлункової залози." (денна)</p> <p>Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутривних порушень при хронічних захворюваннях підшлункової залози Головний принцип і завдання харчування при хронічних захворюваннях підшлункової залози</p>
<p>Тема 12. Особливості харчування з аліментарними, неврогенними , запальними закрепями.</p>
<p>Пр5 "Особливості харчування з аліментарними, неврогенними , запальними закрепями." (денна)</p> <p>Етіологічні чинники закрепів. Варіанти закрепів в залежності від етіології. Роль дієтотерапії в лікуванні закрепів. Особливості призначення дієтотерапії при закрепах в залежності від етіології.</p>
<p>Тема 13. Особливості харчування при целиакії.</p>
<p>Пр6 "Особливості харчування при целиакії." (денна)</p> <p>Головний принцип і завдання харчування при целиакії Перелік продуктів, що містять або не містять глютен Етапи призначення харчування при целиакії</p>

Тема 14. Особливості харчування при лактозній недостатності.
Пр7 "Особливості харчування при лактозній недостатності." (денна) Етіологічні чинники лактозної недостатності. Варіанти лактозної недостатності. Роль дієтотерапії в лікуванні лактозної недостатності. Особливості призначення дієтотерапії при лактозній недостатності різного типу. Особливості призначення дієтотерапії при лактозній недостатності .
Тема 15. Харчування з патологією сечовивідної системи. Особливості харчування при гломерулонефриті.
Пр8 "Харчування з патологією сечовивідної системи. Особливості харчування при гломерулонефриті." (денна) Патогенетичні ланцюги розвитку ураження нутрітивних порушень при гломерулонефриті Головний принцип і завдання харчування при гломерулонефриті
Тема 16. Екологічна безпечність продуктів харчування. Диференційний залік
Пр8 "Диференційний залік" (денна) Контрольні запитання, практичні навички. Тестові завдання.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів. Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних soft skills: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях. ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії. ЗК 7. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій ЗК 8. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Студенти долучаються до групової роботи, участі в дискусії, підготовці письмової презентації, участі у публічній презентації.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання практичних завдань
НД2	Виконання ситуативних вправ
НД3	Розв'язування ситуаційних задач
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД5	Самонавчання

НД6	Створення та презентація матеріалу із використанням освітніх платформ (з конкретизацією назви платформи);
-----	---

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами		
МФО2	Розв'язування клінічних кейсів		
МФО3	Експрес-тестування		
МФО4	Взаємооцінювання (peer assessment)		
МФО5	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань		

МФО6 Перевірка та оцінювання письмових завдань			
---	--	--	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Диференційний залік.			
МСО2 Виконання практичних і теоретичних завдань.			
МСО3 Комп'ютерний тестовий контроль.			
МСО4 Реферат (підготовка, презентація, захист)			

Контрольні заходи:

На кожному практичному занятті студент отримує оцінку за чотирибальною шкалою, де «5» - відмінно, «4» - добре, «3» - задовільно, «2» - незадовільно. Наприкінці вивчення дисципліни бали сумуються та обчислюється середнє арифметичне, яке конвертується за 120 бальною шкалою. Студент допускається до складання комплексного модульного контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 72 балів. Диференційний залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці вивчення дисципліни. Оцінка за модульний контроль виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання з подальшою конвертацією за 80-ти бальною шкалою, при цьому оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балів. Бали за поточну успішність і комплексний диференційний залік сумуються. Успішним складанням дисципліни вважається сумарний бал >120.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН2	Бібліотечні фонди

ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Медичні споруди/приміщення та обладнання (клініки, лікарні тощо)
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН6	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Гігієна харчування з основами нутриціології : підручник; у 2 кн. ; за ред. В.І. Ципріяна. К. : Медицина, 2018..
2	Нутриціологія : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / Н.В. Дуденко, Л.Ф. Павлоцька, Т.А. Лазарева [та ін.] ; МОНМСУ. 2-ге вид. Харків : Світ Книг, 2018 - 560 с.
Допоміжна література	
1	Нутриціологія (курс за вибором) : методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи для студентів III курсів медичних факультетів за спеціальністю 222 "Медицина" / М.О. Ковалів. Львів, 2018.- 47 с.
2	Здоровий спосіб життя [Текст] : навч. посіб. / О. О. Єжова. — Суми : Університет. кн., 2019. — 127 с.
3	4274 Методичні вказівки на тему "Особливості харчування дітей з хронічними захворюваннями підшлункової залози" з дисципліни "Нутриціологія" [Текст] : для студ. спец. 7.110101 "Лікувальна справа" денної форми навчання / О. І. Сміян, С. В. Попов, О. К. Редько. — Суми : СумДУ, 2017. — 24 с.
4	4182 Методические указания "Питание при заболеваниях желудочно-кишечного тракта" по дисциплине "Нутрициология" [Текст] : для студ. спец. 7.110101 "Лечебное дело" дневной формы обучения / А. И. Смиян, С. В. Попов. — Сумы : СумГУ, 2017. — 36 с.
5	Безпека життєдіяльності [Текст] : підручник / Л. Е. Піскунова, В. А. Прилипка, Т. О. Зубок. — К. : Академія, 2014. — 224 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	www.bda.uk.com British Dietetic Association
2	www.nutrition.org.uk British Nutrition Foundation: general food and nutrition information
3	www.nutrition.org American Society for Nutritional Sciences